

Gingivit/parodontit i tonåren förekomst, risk och behandling

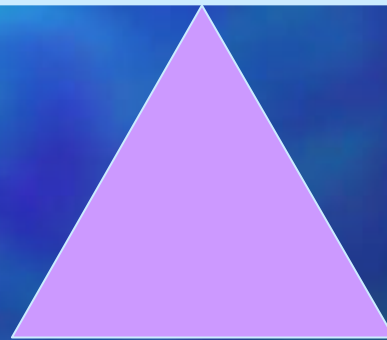
Ola Norderyd
Avd för parodontologi

**Odontologiska Institutionen
Jönköping**

Parodontit

Angrepp

Försvar

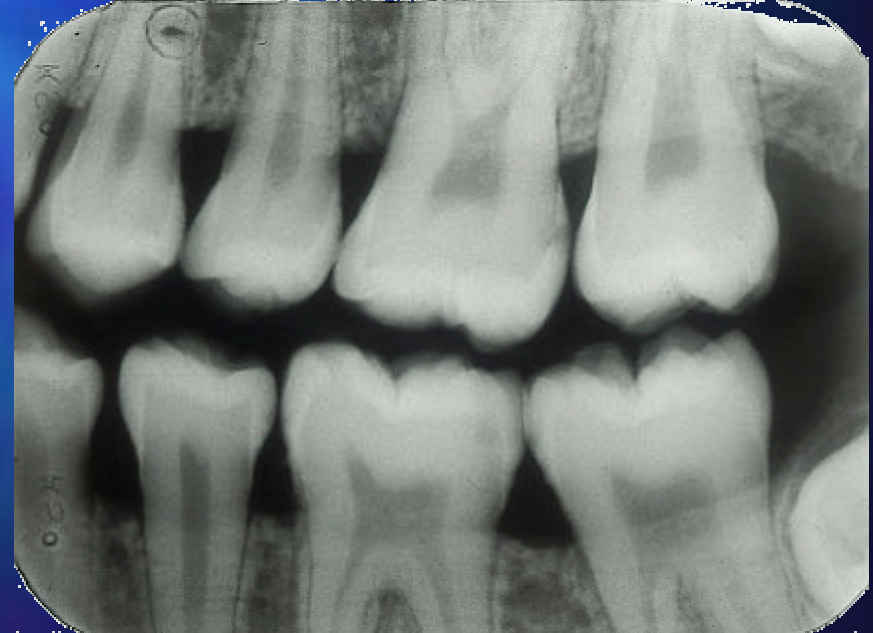
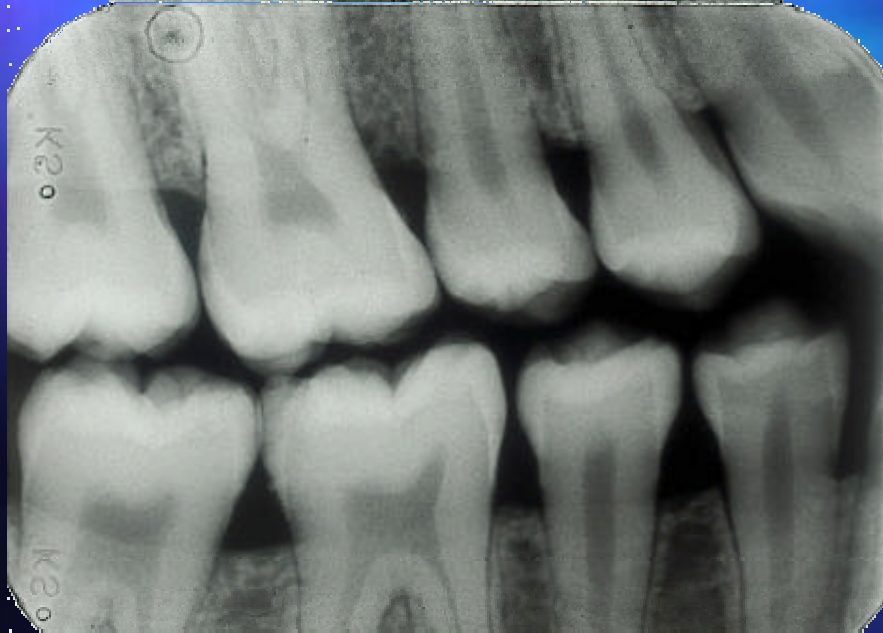
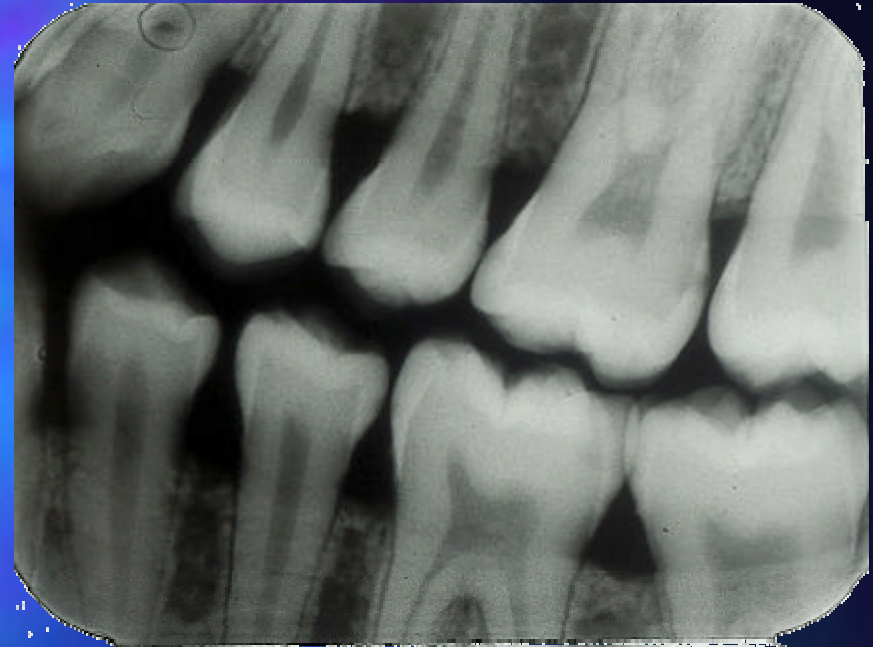
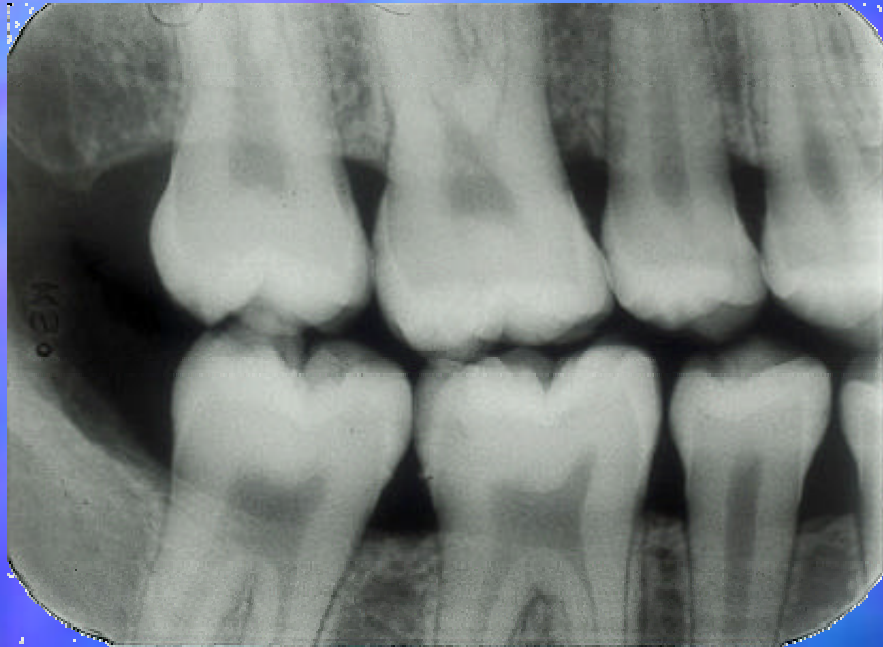

Global förekomst av tidigt debuterande parodontit

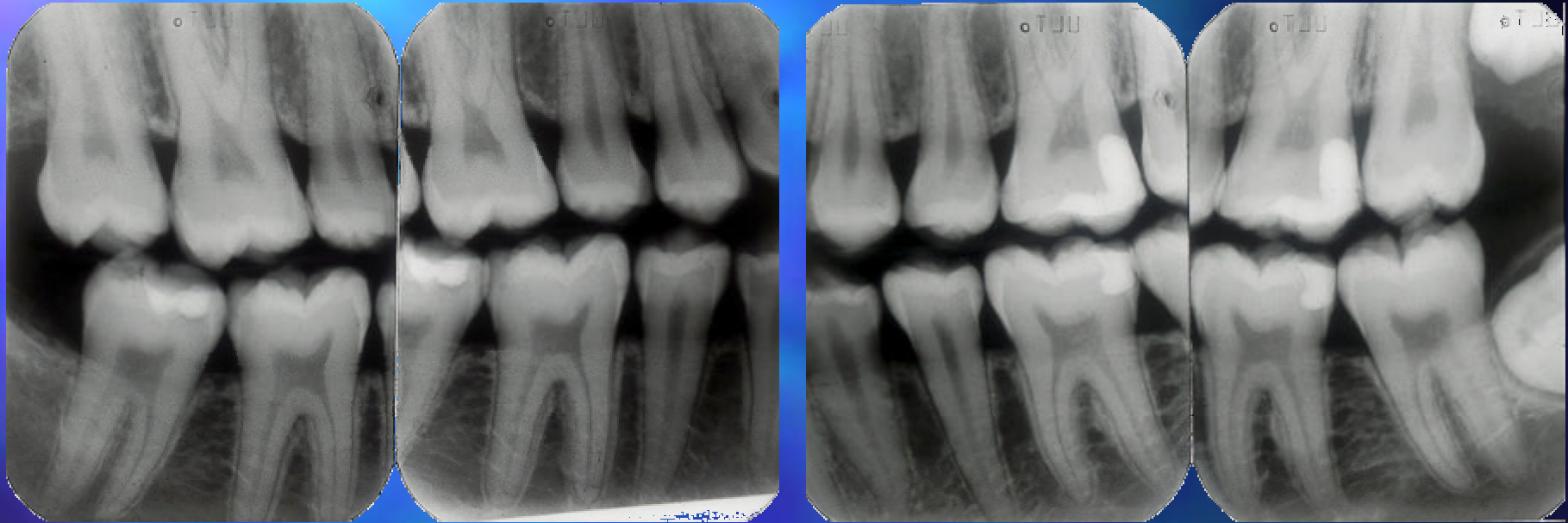
Totalt < 1 % hos 13-20 åringar

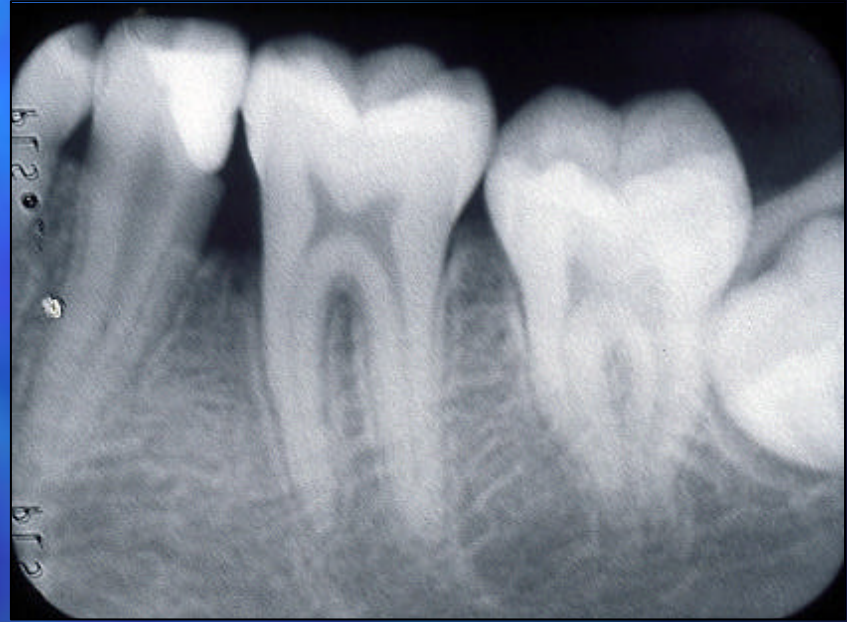
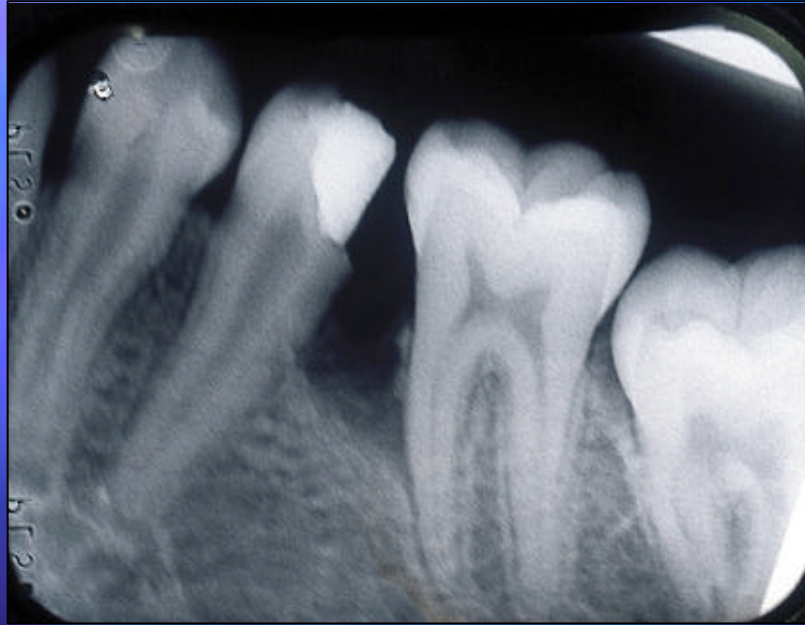
Vanligen 0.1-0.2 % hos kaukasier

> 1 % bland individer med afrikanskt eller asiatiskt ursprung

Marginal benförlust kring mjölkttänder

= > 1 approximalyta

7-åringar	2%
8-åringar	3%
9-åringar	5%

Förekomst av tandsten kring mjölkttänder

= > 1 approximalyta

7-åringar	3%
8-åringar	3%
9-åringar	4%

Marginal benförlust kring mjölkttänder hos 8-åringar

= > 1 approximalyta

Asiatisk härkomst 13%

Andra 3%

Fästeförlust hos tonåringar

=> 1 approximalyta med

=> 2mm fästeförlust

16-åringar	3%
------------	----

18-åringar	5%
------------	----

Marginal benförlust hos tonåringar

=> 1 approximalyta med
> 2mm benförlust

16-åringar 1%

18-åringar 1%

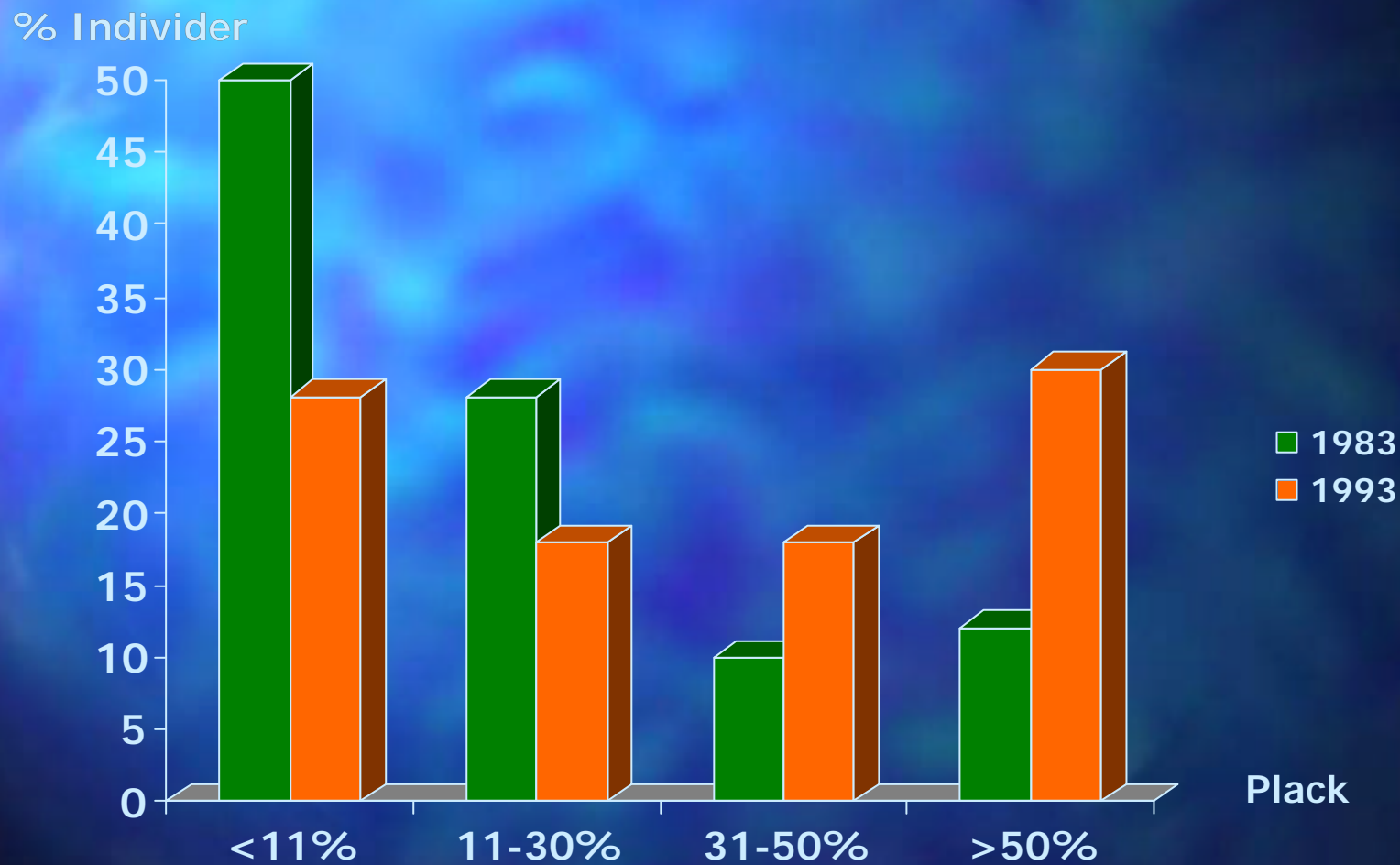

Parodontal hälsa hos 20-åringar

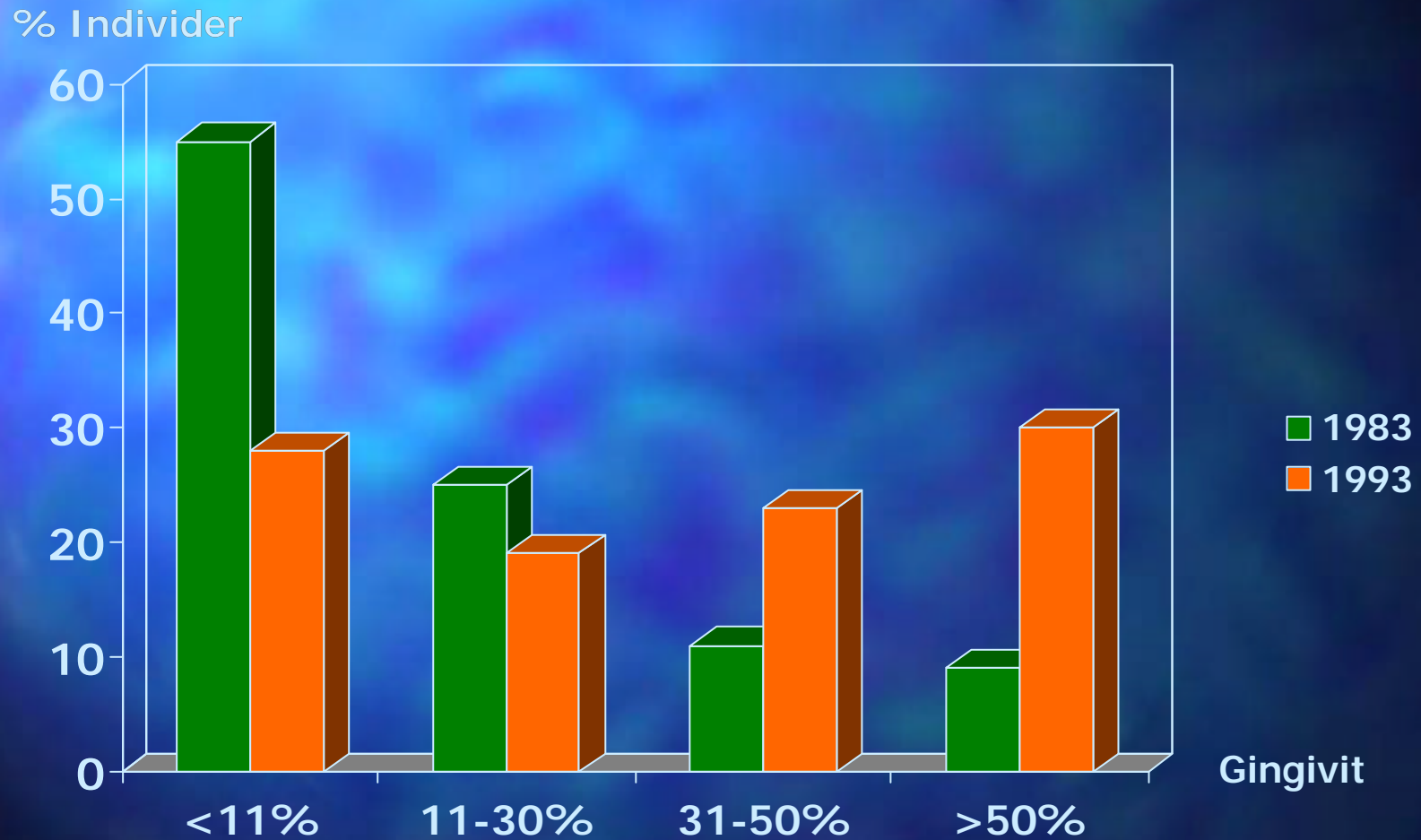
Undersökta individer och könsfördelning

	Undersökta	Tjejer	Killar	Bortfall
Jönköping 1983	100	55(55%)	45(45%)	30(23%)
Jönköping 1993	100	50(50%)	50(50%)	30(23%)

Plack hos 20-åringar i Jönköping

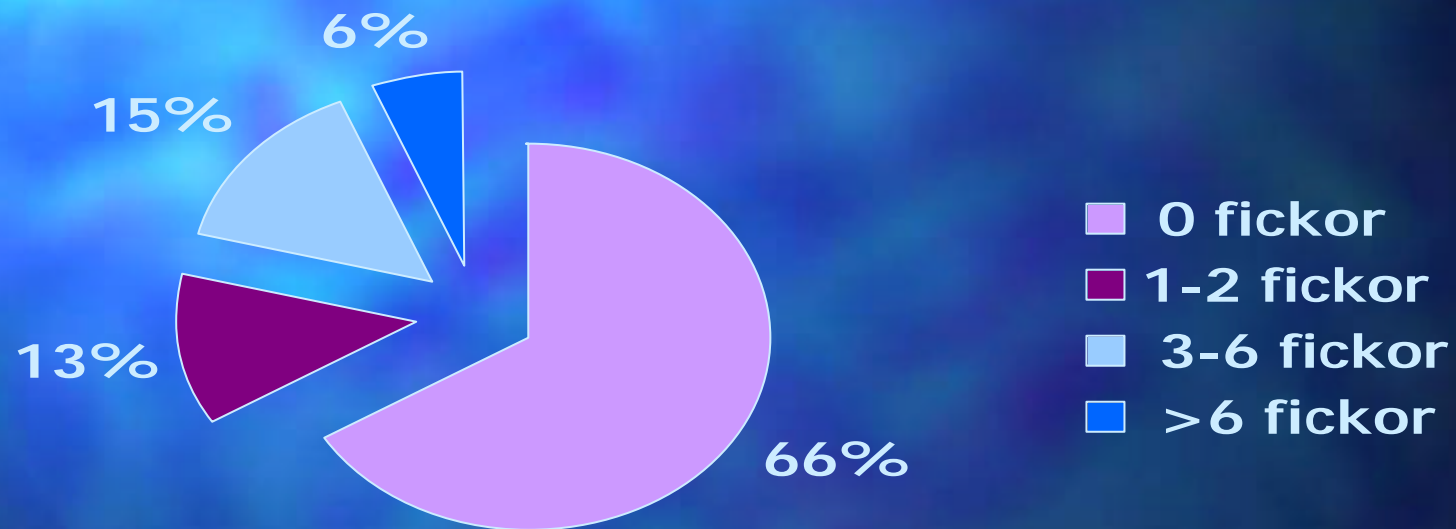
Gingivit hos 20-åringar i Jönköping

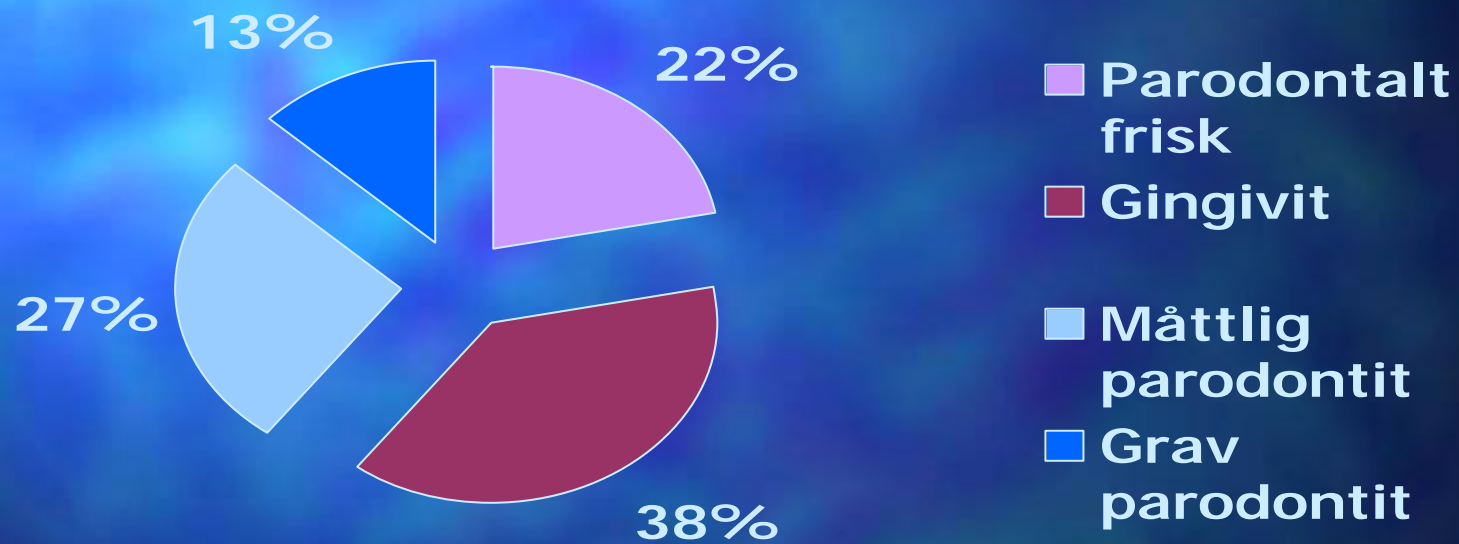
Norderyd 1998

Fördelning av 20-åringar tandköttsfickor ≥ 4 mm

Fördelning av vuxna individer avseende parodontal sjukdom

Norderyd 1998

Förhöjd risk för parodontit hos barn och ungdom

Generella faktorer

- Genetisk predisposition
- Etnisk bakgrund
- Effekt av allmänsjukdom
- Rökning

Förhöjd risk för parodontit hos barn och ungdom

Lokala faktorer

Dålig munhygien

Hög gingivitnivå

Förekomst av subgingival tandsten

Riskvärdering av ungdomspatienten med hjälp av generella faktorer

- Ärftlighet - föräldrar, syskon med parodontit
- Ev allmänsjukdom
- Rökning => 10 cigaretter/dag
- Etnisk bakgrund

Riskvärdering av ungdomspatienten med hjälp av lokala faktorer

Klinik

Gingivitindex >20%

Fickdjup =>4mm

Rtg

Subgingival tandsten

Marginal benförlust

Riskvärdering av ungdomspatienten med hjälp av lokala faktorer

>20% gingivit hos fullt betandad individ=minst 22 ytor med gingivit

>10 approximalrum med gingivit

Struktur vid behandling av barn/ungdomar med parodontit

1. Information
2. Instruktion
3. Munhygienkontroll
4. Scaling
5. Täta munhygienkontroller
6. Utvärdering

Information till barn/ungdomar med parodontit

- Noggrann genomgång med bilder t ex dator, video, broschyr, blädderblock
- Visa röntgenbilder
- Ev förälder/föräldrar medföljer
- Hjälp och påminnelse att inhandla hjälpmedel och att komma ihåg tider

Instruktion till barn/ungdomar med parodontit

- Identifiera problemområde/områden
- Skräddarsydd instruktion tandtråd, tandstickor, interdentalborste
- Börja med approximalrengöring
- Påpeka "gingivalt tryck" med tandsticka och interdentalborste
- Pat får prova att använda approximalhjälpmedel i stolen
- Eltandborste kan upplevas som "nytändning" istället för vanlig tandborste

Munhygienkontroll barn/ungdomar med parodontit

- Alltid infärgning
- Placksituationen under kontroll innan påbörjad scaling

Struktur vid behandling av barn/ungdomar med gingivit

1. Information
2. Instruktion
3. Munhygienkontroller
4. Utvärdering

Information till barn/ungdomar med gingivit

- Noggrann genomgång med bilder t ex dator, video, broschyr, blädderblock
- Ev förälder/föräldrar medföljer
- Hjälp och påminnelse att inhandla hjälpmedel och att komma ihåg tider

Instruktion till barn/ungdomar med gingivit

- Identifiera problemområde/områden
- Skräddarsydd instruktion tandtråd, tandstickor, interdentalborste
- Börja med approximalrengöring
- Påpeka "gingivalt tryck" med tandsticka och interdentalborste
- Pat får prova att använda approximalhjälpmedel i stolen
- Eltandborste kan upplevas som "nytändning" istället för vanlig tandborste

Behandling av barn/ungdomar med gingivit

- Klorhexidingel initialt för att möjliggöra tandrengöring (smärtfritt). "Ungdomar lite uthålliga när det gör ont".
- Ev starta med klorhexidinsköljning någon dag och sedan övergå till klorhexidingel
- Gingivit vid retraktion uk-front (ex vid frenulum) ev klorhexidin på tops